

ÚNIA regionálnych
združení vlastníkov
neštátnych lesov Slovenska

ÚNIA regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska

Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko

Združenie mladých farmárov na Slovensku

Slovenská poľovnícka komora

Slovenský zväz včelárov

Tlačová správa

Bratislava, 16.10.2020

Memorandum „Za zdravú krajinu“ spojilo ochranárov, poľovníkov, neštátnych vlastníkov lesa, včelárov a farmárov

Spoločne žiadajú ozelenenie vidieka pre prírodu a pre ľudí

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) Európskej únie je dlhodobo kritizovaná za jej nevhodné nastavenie spôsobujúce úbytok biodiverzity. Početnosť bežných druhov vtáctva, či malej zveri poklesla o desiatky percent, mnohé vzácne druhy sú na pokraji vyhynutia, alebo na Slovensku už vyhynuli, tento problém sa rovnako týka lúk a polí. Predmetom kritiky je aj nevýhodné nastavenie platieb pre farmárov, ktorí majú záujem hospodáriť s ohľadom na prírodu. Mnohé schémy sú nastavené tak nevýhodne, že ak sa do nich farmári a vlastníci pozemkov chcú zapojiť, tak na nich finančne prerobia. Podobne dlhodobo SPP neumožňuje ani dostatočnú podporu hospodárenia v lesoch s ohľadom na prírodu. Napriek dlhoročným snahám rôznych organizácií o zmenu SPP sa stav len zhoršuje. Pretože samostatné žiadosti o zmenu SPP neboli vypočítané, a pretože je SPP jedným z najdôležitejších nástrojov určujúcich ako úspešní budeme v ochrane prírody a podpore vidieka, preto sa prvýkrát v histórii Slovenska organizácie z rôznych sektorov spojili v memorande „Za zdravú krajinu“ s apelom na vládu Slovenskej republiky a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o reálne ozelenenie krajiny.

„Len za posledných desať rokov klesla početnosť lastovičiek o polovicu. Vzácne druhy ako krakľa či drop sú na pokraji vyhynutia. Tento stav je spôsobeným nevhodným nastavením poľnohospodárskej politiky, ktorá vyčleňuje minimum prostriedkov na hospodárenie s ohľadom na prírodu a aj tie prostriedky, ktoré dnes na Slovensku vyčleňujeme, sú alkované tak finančne nevýhodne, že sa farmárom neoplatí o ne požiadať,“ upozorňuje Jozef Ridzoň zo Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. Ako príklad uvádza agroenvironmentálnu schému pre dropa, kde dnes farmári za hospodárenie s ohľadom na výskyt tohto druhu môžu dostať maximálne 351 EUR na hektár, no aby na takomto hospodárení neprerobili, potrebovali by aspoň 400-600 EUR.

Nevhodné nastavenie SPP pritom kritizujú dlhodobo aj nešťatní vlastníci lesa. „*Vlastníci lesa dlhodobo deklarujú svoj záujem prispieť udržateľným hospodárením a aktívnym manažmentom k ochrane lesa a prírody. Avšak štát na tento typ hospodárenia dlhodobo vyčleňuje minimálne zdroje. Vzhľadom k výzvam, ktoré pred nami stoja kvôli zhoršovaniu zdravotného stavu lesa, čo v konečnom dôsledku pociťuje celý vidiek, musíme nájsť spôsoby ako vlastníkov a užívateľov lesa pri prechode na šetrnejšie hospodárenie viac podporiť,*“ vysvetľuje Milan Ovseník z ÚNIE regionálnych združení nešťatných vlastníkov lesov Slovenska.

Kľúčovou bude podoba novej SPP pre včelárov a vôbec pre prežívanie opeľovačov. Tento kontext zdôrazňuje Milan Rusnák zo Slovenského zväzu včelárov: „*Početnosť hmyzu v Európe ubudla v dôsledku poľnohospodárskej politiky poklesla o tri štvrtiny, teda ešte výraznejšie ako u vtáctva. Tento pokles sa dotýka aj opeľovačov a obzvlášť zraniteľné sú včely. Zachovanie včelárstva je pritom veľmi dôležité aj pre prosperovanie poľnohospodárstva. Už budúci týždeň bude rada ministrov rozhodovať o tom, či podporia v poľnohospodárskej politike vyčlenenie naozajstných neproduktívnych plôch akými sú biopásky, alebo umožnia zahrnúť do neproduktívnych plôch aj dusík viažúce plodiny a tým zmaria celý účel neproduktívnych plôch dôležitých práve pre vytvorenie biotopov pre včely.*“

Nová SPP má potenciál priniesť vyriešenie mnohých dlhodobých problémov aj podľa farmárov, dopĺňa Milan Jurky zo Združenia mladých farmárov na Slovensku: „*Z dôvodu prebiehajúcich klimatických zmien sú farmári ako aj krajina vystavení pôsobeniu viacerých živlov. Okrem toho sa upozorňuje na úbytok biodiverzity, nesprávne hospodárenie s vodou a pestovanie monokultúr. Na druhej strane sú však na Slovensku tisíce hektárov poľnohospodársky nevyužívaných takzvaných bielych plôch, ktoré majú potenciál napomôcť riešeniu problémov poľnohospodárstva a krajiny. Podľa nás je budúcnosťou precízne poľnohospodárstvo, ktoré novými a inovatívnymi postupmi zvýši efektivitu fariem s maximálnym dôrazom na životné prostredie. Pre to sú však dôležité výsledné rámce novej poľnohospodárskej politiky a motivačné nastavenie ekoschémy, čo by vyriešilo nemálo problémov, ktorým dnes čelíme.*“

Na široké negatívne dopady spoločnej poľnohospodárskej politiky upriamujú pozornosť aj poľovníci. „*Dnešné nastavenie poľnohospodárskej politiky vedie k udržiavaniu rozsiahlych monokultúrnych polí, ktorých rozloha je na Slovensku žiaľ najväčšia v Európe. To vedie na jednej strane k úbytku vzácnych druhov a malej zveri. Na strane druhej, zas veľké lány kukurice lákajú napríklad medvede do blízkosti miest, kde by sa za normálnych okolností nevyskytovali, čo len prehlbuje vznikajúce konfliktné situácie medzi ochranou prírody a miestnym obyvateľstvom na vidieku. Takéto veľké lány poľnohospodárskych plodín koncentrujú raticovú zver, poskytujú jej po veľkú časť roka pokoj a hojnosť potravy, čo sa v konečnom dôsledku prejaví na škodách spôsobených zverou,*“ uzatvára Tibor Lebocký, prezident Slovenskej poľovníckej komory.

Signatári memoranda veria, že časť problémov SPP sa podarí vyriešiť už na najbližšej rade ministrov EU pre pôdohospodárstvo, kde aj hlas Slovenska zaváži, či sa SPP zmení v prospech reálneho ozelenenia a reálnej podpory vidieka a ľudí, ktorí na vidieku žijú.

Kontakty:

- Jozef Ridzoň, SOS/BirdLife Slovensko, mobil 0902 222 160
- Milan Ovseník, ÚNIA regionálnych združení neštátnych vlastníkov lesov Slovenska, mobil 0910 504 017
- Milan Rusnák, Slovenský zväz včelárov, mobil 0903 185 798
- Milan Jurky, Združenie mladých farmárov na Slovensku, mobil 0948 026 346
- Alojz Kaššák, Slovenská poľovnícka komora, mobil 0905 803 107

Ďalšie informácie:

Memorandum „Za zdravú krajinu“